

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ

«ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ. ДОДАТКОВІ РОЗДІЛИ»

(для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування», галузі знань 07
«Управління і адміністрування» заочної форми навчання)

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Звітність підприємств. Додаткові розділи» (для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування», галузі знань 07 «Управління і адміністрування» заочної форми навчання) / уклад. О.В.Цветнова. – Покровськ: Індустріальний інститут ДВНЗ ДонНТУ, 2017. - 28 с.

Викладено організацію, завдання та послідовність проведення практичних занять. Методичні вказівки призначені для студентів спеціальності 071 Облік і оподаткування заочної форми навчання.

Укладачі: Цветнова О.В., ст. викладач каф. менеджменту

Рецензент: Коваленко Ю.О., к.е.н., доцент каф. менеджменту

Відповідальний за випуск: Ткач В.О., д.е.н., проф., зав. каф. менеджменту

Затверджено навчально-методичним відділом ДВНЗ ДонНТУ, протокол № 4 від 14.11.2017 р.

Розглянуто на засіданні кафедри менеджменту, протокол № 5 від 08.11.2017 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Загальні положення.....	5
2. Практичне заняття на тему «Податкова звітність».....	6
3. Практичне заняття на тему «Статистична і спеціальна звітність».....	19
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	28

ВСТУП

Мета курсу — засвоєння знань з теорії та практики складання звітності підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Звітність підприємства (додаткові розділи)” є: вивчення складу, структури, змісту та порядку складання й подання фінансової, податкової та статистичної звітності підприємств.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основні законодавчі та нормативні документи, що регламентують звітність підприємств;
- зміст, структуру і порядок складання всіх форм звітності, які подає підприємство певним користувачам;
- економічну сутність показників звітності, їх місце і роль в оцінці діяльності підприємства;

вміти :

- готувати (нагромаджувати) необхідну для звітності інформацію;
- заповнювати (складати) будь-які форми звітності;
- забезпечувати достовірність їх даних і використовувати останні для прийняття відповідних управлінських рішень.

Студент повинен стати справжнім професіоналом. Для цього йому необхідно засвоїти ряд спеціальних, загальноосвітніх, гуманітарних, загальноекономічних дисциплін, які разом з циклом професійних дисциплін і циклом практичних занять формують майбутнього фахівця належного рівня. Розвиток бухгалтерського фінансового обліку значною мірою залежить від практичної підготовки відповідних спеціалістів.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни «Звітність підприємства (додаткові розділи)» складені відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» (спеціальності 071 Облік і оподаткування).

Вивчення даної дисципліни студентами забезпечується відвідуванням лекційних, практичних занять та самостійною роботою.

Метою практичних занять з дисципліни «Звітність підприємства (додаткові розділи)» є закріплення та поглиблення набутих теоретичних знань згідно з навчальною програмою.

На практичних заняттях здійснюється поточний контроль знань студентів, який полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, обговорення проблемних питань з даної теми за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах. Форма семестрового контролю визначається навчальним планом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ НА ТЕМУ: «ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ»

На практичних заняттях формою контролю є опитування, обговорення, розв'язання ситуаційних завдань

Мета: Закріплення на практиці знань про порядок складання та подання податкової звітності.

План практичного заняття

1. Суть і призначення податкової звітності
2. Структура та зміст Декларації про прибуток підприємства. Порядок складання декларації та джерела інформації.
3. Структура та зміст Податкової декларації з податку на додану вартість. Порядок складання декларації та джерела інформації.
4. Інші форми податкової звітності.

Питання для обговорення зі студентами

1. Охарактеризувати суть і призначення податкової звітності.
2. Охарактеризувати структуру та зміст Декларації про прибуток підприємства.
3. Викласти порядок складання декларації та джерела інформації.
4. Охарактеризувати структуру та зміст Податкової декларації з податку на додану вартість.
5. Викласти порядок складання декларації та джерела інформації.
6. Охарактеризувати інші форми податкової звітності.

Рекомендації до складання Декларації з податку на прибуток.

Суб'єкти, об'єкти, база оподаткування податком на прибуток, порядок його сплати визначаються положеннями Податкового кодексу України.

Основними об'єктами при веденні обліку податку на прибуток є валові

доходи, валові витрати та амортизація. Відповідно до Податкового кодексу України, сума оподаткованого прибутку визначається як різниця між валовими доходами, витратами та амортизацією. Саме ці показники із зазначенням величин, з яких вони сформовані у звітному періоді, є основними показниками звіту, що подається платниками податку на прибуток, - Декларації з податку на прибуток.

Декларація відображає суму нарахованого та сплаченого податку на прибуток за звітний період, а також стан заборгованості зі сплати підприємством даного податку.

Цей звіт може складатися за наступними формами:

1. Звітна. Стандартна форма поточної звітності для звичайних підприємств (без філій з консолідованою сплатою).
2. Звітна консолідована. Форма поточної звітності для підприємств, [що сплачують податок на прибуток консолідовано зі своїми філіями.
2. Звітна нова. Її використовують після письмової пропозиції податкових органів, якщо раніше подану податкову Декларацію не було визнано.

Декларація складається із заголовної, двох основних частин та одинадцяти додатків, з яких сім подаються щокварталу, у тому числі за рік, а чотири - виключно при наданні Декларації за рік. Показники, відображені в Декларації та у додатках, які відповідають коду рядка Декларації, повинні збігатися.

Заголовна частина Декларації призначена для характеристики виду декларації, що надається платником, а також для відображення реквізитів останнього. Так, для характеристики декларації необхідно вказати:

- її вид (повна або спрощена - з меншою кількістю додатків, - а також звітна, нова (виправлена) чи консолідована);
- період, за який складається декларація (звітний рік, 1-ий квартал, півріччя, 3 квартал).

До реквізитів юридичної особи, які вказуються у загальній частині Декларації, належать:

- повна назва платника податку;

- ідентифікаційний код за ЄДРПОУ;
- адреса платника податку, а також номери його телефону і факсу, електронна адреса.

Зміст показників двох основних частин повністю відповідає порядку визначення бази оподаткування податком чистого прибутку і містить показники, що відображають зобов'язання підприємства перед бюджетом з податку на прибуток.

Усі показники цих частин Декларації можна об'єднати у кілька великих розділів:

Розділ I. Показники валових доходів (код рядків 01 -03)

Розділ II. Показники валових витрат (код рядків 04-06)

Розділ III. Амортизаційні відрахування

Розділ IV. Об'єст оподаткування, сума нарахованого податку на прибуток, а також суми зобов'язання зі сплати податку.

Якщо окремі рядки Декларації не заповнюються через відсутність відповідних операцій, то передбачені цими рядками додатки не подаються.

У першому розділі наводяться суми валових доходів (за видами операцій, які забезпечили отримання доходу підприємству), а також суми, на які коригується сума валового доходу (наприклад, вартість повернених покупцями товарів).

Ці дані можна отримати за допомогою книг аналітичного обліку, в яких відображаються суми валових доходів за звітний період. Якщо ж такі книги не ведуться, бухгалтеру необхідно здійснити вибірку сум:

- надходжень грошових коштів на поточний рахунок, в касу (за допомогою кореспонденції рахунків за дебетом рахунків 30, 31 та кредитом 681, 70, 71, 72, 73, 74, які відображаються в обліковому регістрі Журналі 1 та відомостях до нього, та в обліковому регістрі Журналі 6);

- відвантаження продукції, надання робіт, нарахування доходів від інвестиційних і фінансових операцій, використовуючи для цього суми за кореспонденцією рахунків: за дебетом рахунків 36, 37 і кредитом рахунків 70,

71, 72, 73, 74, що знаходять відображення в облікових регістрах журналах 3 і 6 та відомостях до них.

Сума вибраних показників становитиме значення валового доходу підприємства за звітний період, оскільки відповідно до діючого законодавства валовий дохід визначається по першій події: або надходженню коштів, або відвантаженню запасів, при фіксуванні завершення надання послуг, робіт тощо.

У даному розділі Декларації також вказуються суми, які зменшують або ж збільшують валовий дохід, - коригують його. До таких величин належать вартість раніше відвантажених товарів, але повернутих покупцем через незадоволеність якістю, зміною потреби у кількості таких запасів. Останнє призводить до необхідності зменшення валового доходу.

Крім того, до складу валових доходів слід включати суми списаної кредиторської заборгованості та суми, отримані в рахунок погашення дебіторської заборгованості, яка раніше була списана у зв'язку з безнадійністю. Третім показником, який коригує валовий дохід - виявлені помилки минулих податкових періодів. Значення, що збільшують суму валових доходів наводяться в Декларації зі знаком "+", а ті, що зменшують, - зі знаком "-".

Алгебраїчна сума валового доходу та суми його коригувань утворює суму скоригованого валового доходу.

Наступною групою показників Декларації є суми валових витрат, понесених підприємством у звітному періоді, а також суми їх коригувань.

Для відображення цих даних необхідно використати дані облікового регістру Журналу 5 (5А) і відомостей до нього, а також книг аналітичного обліку з обліку валових витрат.

При розрахунку валових витрат бухгалтеру, який складає звіт, потрібно пам'ятати, що валові витрати можуть бути відображені різними кореспонденціями рахунків (за відсутності книг обліку валових витрат):

а) за дебетом рахунків з обліку товарно-виробничих запасів і кредитом розрахунків з постачальниками;

б) за дебетом рахунків з обліку витрат і кредитом рахунків з обліку

розрахунків з постачальниками і підрядниками. Це також відповідає вимогам діючого законодавства щодо визнання валових витрат: при придбанні запасів, а також при відображенні обліку певних виробничих витрат (наприклад, акцептуванні рахунку за використану у виробництві електроенергію тощо).

Коригування валових витрат відображається у Декларації, якщо у звітному періоді:

а) підприємство, що звітується, повертало раніше придбані товарно-матеріальні цінності, отримані роботи або послуги підприємству-продавцю. У такому випадку суму раніше відображених валових витрат потрібно зменшити на величину повернутих цінностей постачальнику;

б) визнано безнадійною дебіторську заборгованість покупця (за умови, що підприємством, яке звітується, вжито усіх заходів для стягнення такої заборгованості).

Порядок відображення в Декларації показників, які коригують величину валових витрат, відповідає описаному вище порядку коригування валових доходів: суми, що збільшують валові витрати, наводяться зі знаком "+", а ті, які зменшують, - зі знаком "-".

Для відображення в Декларації сум амортизаційних відрахувань за звітний період потрібно звернутися до кореспонденції за дебетом рахунків з обліку витрат та кредитом рахунку 13 облікових регістрів Журналів 4, 5 та відомостей до них або ж первинних документів з обліку основних засобів, розрахунків бухгалтерії, в яких відображено нарахування зносу необоротних активів.

Умовно виділений розділ IV Декларації з податку на прибуток є розділом, який містить підсумкові показники, необхідні для обчислення зобов'язання з податку на прибуток за звітний період. Перш за все, це об'єкт оподаткування, що є результатом різниці скоригованого валового доходу та скоригованих валових витрат і амортизації. Отриманий показник може мати або позитивне або негативне значення. Позитивний результат позначає прибуток підприємства за звітний період, що підлягає оподаткуванню, негативний - збиток. Якщо одержано прибуток, то наступним показником Декларації, який потрібно

вказати, - є сума нарахованого податку на прибуток, на підставі якої встановлюється податкове зобов'язання звітного періоду. Вона повинна бути тотожна сумі за кореспонденцією рахунків:

1) або Дт 98 Кт 641 та Дт 98 Кт 54 - якщо сума нарахованого податку на прибуток відповідно до порядку, встановленого Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”, є меншою від суми податку, обчисленого за правилами П(С)БО України;

2) або Дт 98 Кт 641 та Дт 17 Кт 641 - якщо сума нарахованого податку на прибуток відповідно до вимог Податкового кодексу України перевищує суму податку на прибуток, розрахованого згідно з вимогами П(С)БО України (зазначаються в облікових регістрах Журналах 3, 5 (5А) та відомостях до них).

Після зменшення нарахованого зобов'язання на суму переплати податку в минулих звітних періодах (дебетове сальдо субрахунку 641 “Розрахунки за податками” за аналітичним рахунком “Розрахунки за податком з прибутку”) отримується підсумковий показник:

- або сума податку, що підлягає сплаті за звітний період (відповідає кредитовому сальдо субрахунку 641, аналітичним рахунком “Розрахунки за податком з прибутку”);

- або сума податку, що підлягає поверненню платнику (відповідає дебетовому сальдо за субрахунком 641 “Розрахунки за податками” за аналітичним рахунком “Розрахунки за податком з прибутку”).

Розробниками Звіту передбачено можливість подання до Декларації пояснень (розкриття) окремих результатів господарської діяльності підприємства. Для цього у нижній частині Декларації з податку на прибуток необхідно зробити примітку про кількість сторінок таких пояснень.

Декларація з податку на прибуток підприємства та додатки до неї подаються платником незалежно від того, чи виникло у звітному періоді в платника податкове зобов'язання чи ні. Декларація заповнюється в тисячах гривень з одним знаком після коми.

Рекомендації щодо формування показників Декларації з ПДВ.

Одним із найбільш поширених непрямих податків, що сплачується в Україні, є податок на додану вартість (ПДВ). Основним нормативним документом, що регулює порядок нарахування та сплати цього податку, є Податковий кодекс України. Цим документом визначено платників податку на додану вартість, об'єкти, базу та ставки оподаткування, перелік неоподатковуваних та звільнених від оподаткування операцій, особливості оподаткування деяких видів господарських операцій, порядок нарахування та сплати податку до бюджету, а також відображення цих операцій в первинних документах.

З метою забезпечення постійного поточного контролю за дотриманням вимог положень зазначених документів на загальнодержавному рівні розроблено та затверджено порядок звітування платниками ПДВ про стан розрахунків за цим податком з бюджетом.

Так, Податковим кодексом України передбачено зобов'язання платників подавати до відповідного податкового органу податкову декларацію з ПДВ, а наказом ДПАУ № 166 (далі - Порядок № 166) затверджено Порядок заповнення та подання податкової декларації по податку на додану вартість. Обсяг діяльності осіб, що звітуються, визначає:

- а) звітний період для складання декларації;
- б) форму подання декларації з ПДВ.

До осіб, які здають декларацію за скороченою формою, належать особи, які не підпадають під визначення платників податку у зв'язку з обсягами оподатковуваних операцій меншими ніж 3600 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян протягом будь-якого періоду за останні 12 календарних місяців, у тому числі особи, зареєстровані як платники податку за власним бажанням (добровільно зареєстровані платники податку), а також особи, зареєстровані як платники податку на підставі того, що вони здійснюють торгівлю за готівку (кредитні дебетові картки або комерційні чеки).

Незалежно від форми подання, декларація складається із вступної частини

та чотирьох розділів. З них платником заповнюються перші три розділи та вступна частина, четвертий розділ заповнюється працівниками податкової інспекції (адміністрації) лише на оригіналі декларації, який залишається в податковій інспекції (адміністрації). Додатки до декларації подаються лише тоді, коли за звітний період підприємство здійснювало відповідні операції. Як і в Податковій декларації з податку на прибуток, вступна частина Декларації з ПДВ призначена для вказання виду Декларації, реквізитів особи, що звітується, а також зазначення особливостей режиму оподаткування (якщо їх має особа, що надає звіт).

У цілому ж, призначенням податкової декларації з ПДВ є відображення стану розрахунків підприємства-платника зі сплати до бюджету податку на додану вартість. Основними показниками, які визначають стан розрахунків підприємства за податком на додану вартість, є податкове зобов'язання і податковий кредит. Як відомо, податковим зобов'язанням є загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді, що визначена згідно із законодавством України; податковим кредитом - визначена сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду. Він складається із сум податків, сплачених (нарахованих) платником податку у звітному періоді у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг), вартість яких відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) та основних засобів чи нематеріальних активів, що підлягають амортизації.

Зобов'язання платника зі сплати податку на додану вартість обчислюється як різниця між сумою податкових зобов'язань з ПДВ і сумою податкового кредиту.

Такому порядку визначення розрахунків платника з бюджетом зі сплати ПДВ повністю відповідають показники податкової декларації з ПДВ.

У декларації наводяться:

1) суми оподаткованих операцій ПДВ, і відповідно, суми податкових зобов'язань (розділ I “Податкові зобов'язання”). Джерелами інформації для

вказання цих показників є суми за кореспонденцією рахунків, які відображають відвантаження продукції чи отримання попередньої оплати за товари (роботи, послуги), реалізовані платником ПДВ. При цьому суми операцій з продажу цінностей (надання послуг) зазначаються за видами - відповідно до того, чи призводять вони до виникнення податкового зобов'язання чи ні;

2) суми операцій, за якими підприємство отримало право на податковий кредит, а також його суми (розділ II "Податковий кредит") за звітний період. І оскільки виникнення права на податковий кредит пов'язане з обліком валових доходів і витрат, з оподатковуваними операціями, то суми операцій з придбання також деталізуються в Декларації. Зручність заповнення цих розділів Декларації полягає в тому, що усі показники вже сформовані в Книгах обліку придбання і продажу товарів (робіт, послуг). Таким чином, завдання бухгалтера правильно перенести ці суми з Книг до Декларації.

На підставі порівняння попередніх показників визначають остаточну суму зобов'язання підприємства перед бюджетом зі сплати ПДВ або податкового кредиту, яка знаходить своє відображення в розділі III "Розрахунки з бюджетом за звітний період" декларації.

Суми господарських операцій та ПДВ у Декларації наводяться в гривнях, без копійок, з відповідним округленням за загальновстановленими правилами. У колонці А у всіх необхідних випадках проставляються обсяги продажу (закупок) без урахування податку на додану вартість, сума податку на додану вартість вказується в колонці Б.

Рядки, які не повинні заповнюватися платником, оскільки носять інформаційний характер, позначені знаком "Х"; колонки, у яких сума обороту чи податку не повинна проставлятися, позначені знаком "0"; у рядках, де платник не має даних для заповнення, проставляється знак "-".

Показники даної форми звітності повинні відповідати даним бухгалтерського обліку та книг аналітичного обліку розрахунків за ПДВ. Достовірність даних в обов'язковому порядку підтверджується: підписом платника, якщо платник - фізична особа, в інших випадках (особа, визначена як

платник податку на додану вартість, крім фізичних осіб) – підписами відповідальних посадових осіб (директора, головного бухгалтера) та печаткою, а в разі подання декларації в електронній формі - електронним підписом підзвітних осіб, зареєстрованих у порядку, визначеному законодавством.

Суми податкового кредиту, що не підтверджені документами, призводять до заниження ПДВ, відповідно, на суму заниження ПДВ нараховуються штрафи згідно з чинним законодавством.

Підприємство, яке не подає або несвоєчасно подає податкову декларацію чи звітний розрахунок до податкового органу, сплачує штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання чи затримку. Декларація з ПДВ подається не пізніше двадцятого числа місяця, що настає за звітним періодом.

Вправи для розв'язання

Задача № 1.

Необхідно скласти Декларацію про прибуток підприємства за I-ий квартал та II-ий квартал (в графі наростаючим підсумком). Здійснити всі обов'язкові розрахунки. Дані для виконання:

Інформація на початок 2016 р. по підприємству ТОВ «Явір»:

Балансова вартість основних засобів на початок 2016 р.:

I група:

- приміщення магазину - 180000 грн.;
- складська будівля - 70000 грн.

II група:

- автомобіль «Газель» - 60000 грн.;
- комп'ютер - 2000 грн.

Протягом 1-го кварталу відбулися наступні господарські операції з основними засобами:

1. Придбано автомобіль ВАЗ 24000 грн.

2. Нараховано знос основних засобів.

3. Проведено поточний ремонт автомобіля «Газель» на станції технічного обслуговування - 230 грн.

Протягом II-го кварталу відбулися наступні господарські операції з основними засобами:

1. Реалізовано комп'ютер за 3000 грн. без ПДВ.

2. Нараховано знос основних засобів.

3. Взято в оренду приміщення під офіс. Сума орендної плати (сплаченої) - 2000 грн.

Інформація про залишки ТМЦ на початок 2016 року

1.203 «Паливо» 2500 грн.

2.281 «Товари на складі» 30000 грн.

3.282 «Товари в торгівлі» 55000 грн.

4.285 «Торгова націнка» 35000 грн.

5.204 «Тара і тарні матеріали» 1400 грн.

Протягом I-ого кварталу 2016 року відбулися наступні господарські операції:

1. Надійшли товари на склад підприємства торгівлі - 70000 грн. без ПДВ

2. Передано на реалізацію товар - 80000 грн.

3. Нараховано націнку на товар, що надійшов - 40000 грн.

4. Протягом I-го кварталу реалізовано товар на суму 116000 грн. з ПДВ.

Протягом II-ого кварталу 2016 р. відбувалися наступні операції:

Проведено уцінку товарів в межах нарахованої націнки - 2000 грн.

Придбано товарів на суму - 80000 грн. без ПДВ.

Нараховано націнку на придбані товари - 50000 грн.

Реалізовано товар на суму - 120000 грн. без ПДВ.

Задача № 2.

Необхідно заповнити ф. ІДФ за I-ий квартал ц.р. Дані для виконання:

У листопаді минулого року працівнику нараховано 3400 грн. заробітної плати, з якої утримано 565,65 грн. прибуткового податку. Дану заробітну плату виплачено у лютому ц.р., тоді й сплачено податок. За січень-березень працівнику нараховано 10500 грн. заробітної плати й утримано 2165,18 грн. податку з доходів фізичних осіб (працівник користувався загальною податковою соціальною пільгою). Заробітну плату за I-ий квартал на підприємстві виплачували своєчасно.

Задача № 3.

Необхідно визначити суму ПДВ до сплати в бюджет. Дані для виконання:

Протягом звітного періоду відбулися наступні операції:

1) 10.10.16 р. у ТОВ «Фітіс», ПН №274, придбано канцтовари на загальну суму 2720 грн. для використання в господарській діяльності;

2) придбано основні засоби (комп'ютер) для адміністративних цілей у ТОВ «Вітіс»

ПН № 114 від 18.10.16 р. на суму 12736 грн.;

3) отримано рахунок, ПН № 523 від 15.10.16 р. за оренду приміщень під склади та магазину від МП «Мрія» на суму 4800 грн.;

4) реалізовано кінцевому споживачу 19.10.16 р. продукцію на суму 240000 грн.;

5) 23.10.16 р. ВМД № 115, реалізовано продукцію на експорт на суму 360000 грн.

Задача № 4.

Необхідно скласти Декларацію про прибуток підприємства за I-ий квартал та II-ий квартал (в графі наростаючим підсумком). Здійснити всі обов'язкові розрахунки. Дані для виконання:

Інформація на початок 2016 р. по підприємству ТОВ «Явір»:

Балансова вартість основних засобів на початок 2016 р.:

I група:

- приміщення магазину - 180000 грн.;

- складська будівля - 70000 грн.

II група:

- автомобіль «Газель» - 60000 грн.;

- комп'ютер - 2000 грн.

Протягом I-го кварталу відбулися наступні господарські операції з основними засобами:

4. Придбано автомобіль ВАЗ 24000 грн.

5. Нараховано знос основних засобів.

6. Проведено поточний ремонт автомобіля «Газель» на станції технічного обслуговування - 230 грн.

Протягом II-го кварталу відбулися наступні господарські операції з основними засобами:

4. Реалізовано комп'ютер за 3000 грн. без ПДВ.

5. Нараховано знос основних засобів.

6. Взято в оренду приміщення під офіс. Сума орендної плати (сплаченої) - 2000 грн.

Інформація про залишки ТМЦ на початок 2016 року

6.203 «Паливо» 2500 грн.

7.281 «Товари на складі» 30000 грн.

8.282 «Товари в торгівлі» 55000 грн.

9.285 «Торгова націнка» 35000 грн.

10.204 «Тара і тарні матеріали» 1400 грн.

Протягом I-ого кварталу 2016 року відбулися наступні господарські операції:

5. Надійшли товари на склад підприємства торгівлі - 70000 грн. без ПДВ

6. Передано на реалізацію товар - 80000 грн.

7. Нараховано націнку на товар, що надійшов - 40000 грн.

8. Протягом I-го кварталу реалізовано товар на суму 116000 грн. з ПДВ.

Протягом II-ого кварталу 2016 р. відбувалися наступні операції:

Проведено уцінку товарів в межах нарахованої націнки - 2000 грн.

Придбано товарів на суму - 80000 грн. без ПДВ.

Нараховано націнку на придбані товари - 50000 грн.

Реалізовано товар на суму - 120000 грн. без ПДВ.

Література: [1], [2], [3], [5].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ НА ТЕМУ: «СТАТИСТИЧНА І СПЕЦІАЛЬНА ЗВІТНІСТЬ»

На практичних заняттях формою контролю є опитування, обговорення, розв'язання ситуаційних завдань

Мета: Закріплення на практиці знань про порядок складання та подання статистичної та спеціальної звітності.

План практичного заняття

1. Зміст і призначення статистичної звітності
2. Поняття внутрішньої звітності та її завдання
3. Загальне призначення і вимоги до подання звітності до Пенсійного фонду
4. Призначення звітності до фондів соціального страхування та зміст її основних показників

Питання для обговорення зі студентами

1. Охарактеризувати суть і призначення статистичної звітності.
2. Розкрити сутність внутрішньої звітності та охарактеризувати її завдання.
3. Охарактеризувати завдання внутрішньої звітності.
4. Викласти загальне призначення звітності до Пенсійного фонду.

5. Викласти вимоги до подання звітності до Пенсійного фонду.
6. Викласти призначення звітності до фондів соціального страхування.
7. Розкрити зміст основних показників звітності до фондів соціального страхування.

Рекомендації до складання Форми № 1-Б “Звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість”.

Форму № 1-Б “Звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість” складають усі підприємства та організації незалежно від підпорядкування та форми власності, які перебувають на господарському розрахунку і є юридичними особами, крім бюджетних установ.

Заповнення форми проводиться на підставі первинних документів, реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, фінансової звітності та положень (стандартів) бухгалтерського обліку в тисячах гривень (без десяткового знака).

Розділ I “Фінансові результати” заповнюється за перший і другий місяць кожного кварталу та за рік наростаючим підсумком з початку року.

Рядок 001 “Прибуток до оподаткування” заповнюється аналогічно до рядка 2290 форми № 2 “Звіт про фінансові результати”.

Рядок 002 “Збиток до оподаткування” заповнюється аналогічно до рядка 2295 форми № 2 “Звіт про фінансові результати”.

Рядок 003 “Чистий прибуток” заповнюється аналогічно до рядка 2350 форми № 2 “Звіт про фінансові результати”.

Рядок 004 “Чистий збиток” заповнюється аналогічно до рядка 2355 форми № 2 “Звіт про фінансові результати”.

Розділ II “Дебіторська та кредиторська заборгованість” складається з трьох підрозділів і заповнюється щомісячно. У рядку 010 відображається загальна сума заборгованості (підрозділ I, рядок 020 + підрозділ II, рядок 100 + підрозділ III, рядок 300).

У підрозділі I наводяться дані щодо заборгованості в розрахунках підприємств у межах України, які виділяються із загальної суми дебіторської і

кредиторської заборгованості та заповнюються аналогічно до відповідних статей активу і пасиву балансу. Структура цієї заборгованості поділяється на такі складові:

- рядок 030 “за товари, роботи, послуги за чистою реалізаційною вартістю” (рядок 1125 активу та рядок 1615 пасиву балансу);
- рядок 040 “за векселями” (рядок 1155 активу та 1690 пасиву балансу);
- рядок 050 “з бюджетом” (рядок 1135 активу та 1620 пасиву балансу);
- рядок 060 “із внутрішніх розрахунків” (рядок 1155 активу та 1690 пасиву балансу);
- рядок 070 “зі страхування” (рядок 1625 пасиву балансу);
- рядок 080 “з оплати праці” (рядок 1630 пасиву балансу);
- рядок 090 “інша поточна заборгованість” (залишок по рядку 1155 активу та рядку 1690 пасиву балансу).

У підрозділах II і III відображається заборгованість у розрахунках, що стосується взаємовідносин з іншими країнами.

Обсяги простроченої заборгованості визначаються згідно з умовами та термінами договорів між суб'єктами господарської діяльності та інших розрахунків.

Дані граф 2 і 4 за всіма рядками повинні бути меншими або дорівнювати даним граф 1 і 3 відповідно.

Рекомендації до складання Форми № I-послуги (місячна) “Звіт про обсяги реалізованих послуг”.

Послуги - це діяльність суб'єктів, яка набуває матеріально-речової форми і задовольняє певні потреби замовників - особисті, колективні, громадські. Вони є результатом різномірної діяльності, що здійснюється виробником на замовлення будь-яких споживачів (окремих громадян, підприємств, організацій, підприємців), і, як привило, веде до зміни стану одиниць, які споживають ці послуги. Специфіка послуг як продукції полягає в тому, що послуги не накопичуються, не транспортуються, не існують окремо від виробників, тобто вони споживаються, в основному, в момент їх надання.

Звіт за формою № 1-послуги (місячна) поширюється на підприємства (юридичні особи) та їх відокремлені структурні підрозділи всіх форм власності з госпрозрахунковою формою фінансування, для яких основним видом діяльності є надання послуг відповідно до КВЕД (Класифікатора видів економічної діяльності, який затверджено наказом Держстандарту України від 22 жовтня 1996 р. № 441).

До цієї групи належать підприємства оптової і роздрібної торгівлі, торгівлі транспортними засобами, послуги з ремонту; технічне обслуговування та ремонт автомобілів; торгівля мотоциклами та їх ремонт; ремонт предметів особистого користування і домашнього вжитку; готелі та ресторани; транспорт; операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам; освіта; охорона здоров'я та соціальна допомога; колективні, громадські та особисті послуги.

У звіті відображаються результати діяльності підприємств по випуску всіх видів послуг, що здійснює підприємство (основний та другорядні види діяльності). Якщо до другорядних видів діяльності підприємства належать види діяльності, результатом яких є випуск товарів, то дані по них у звіті не відображаються.

Мета складання звіту про обсяги реалізованих послуг – одержання всебічної та вичерпної статистичної інформації про стан ринку послуг та організації кон'юктурних (місячна періодичність) та річних спостережень у галузі статистики послуг.

Звіт за формою № I-послуги (місячна) складається за результатами фактичної діяльності підприємства, на дискретній основі, тобто за кожне звітний місяць поточного року окремо. При складанні звіту за звітний місяць вносяться уточнення за попередній місяць. Звіт заповнюється на основі документів бухгалтерського обліку, інших первинних документів, що оформлюються на підприємствах стосовно надання послуг, відповідно до яких здійснюється їх виконання та облік (квитанції, чеки, білети на проїзд у громадському транспорті, наряди - замовлення, замовлення - зобов'язання

тощо).

Рекомендації до складання Форми № 2-Б-термінова (річна) “Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів”.

Складовою частиною річного звіту є форма державної статистичної звітності ф. № 2-Б-термінова (річна) “Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів”. Обов’язковому відображенню (у разі існування) підлягає наступна інформація:

- дивіденди, відсотки, виплачені у звітному періоді;
- викуп власних акцій (вилучений капітал);
- якщо підприємство видавало векселі, то це необхідно відображати у I-II розділах звіту;
- якщо товариство має фінансові інвестиції у вигляді цінних паперів або отримувало векселі інших підприємств, то це необхідно відображати у II розділі “Обіг цінних паперів” (рядки 110-112, рядок 150 таблиці “Цінні папери інших емітентів”).

У розділі “Інформація про випуски акцій” надається інформація про випуски акцій емітента, які здійснювались протягом останніх трьох років.

У розділі “Інформація про облігації емітента” надається інформація про не погашені на звітну дату випуску облігацій емітента окремо за відсотковими, дисконтними та цільовими облігаціями.

Для заповнення додатку, крім таблиць, необхідно навести інформацію в довільній формі:

- при розкритті інформації про дочірні підприємства під цим слід розуміти підприємство, яке перебуває під контролем материнського підприємства. Контроль - вирішальний вплив на фінансову, господарську та комерційну політику підприємства з метою одержання вигод від його діяльності згідно з п. 4 П(С)БО 19 “Об’єднання підприємств”;
- при розкритті інформації про облікову політику необхідно надавати інформацію про сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової

звітності шляхом опису принципів оцінки статей звітності та методів обліку щодо окремих статей звітності. Опис облікової політики в цьому розділі повинен відповідати опису облікової політики, що наводиться у Примітках до фінансової звітності, згідно з п. 25 П(С)БО 1;

-при розкритті іншої інформації, що може бути істотною для оцінки інвестором фінансового стану та результатів діяльності емітенту наводиться інформація про: угоди, що суттєво вплинули на розмір чистого доходу від поточних операцій; причини суттєвих змін обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції; вплив інфляції протягом трьох років на зміну цін реалізації; доходи від основної діяльності; значні складові частини доходів та витрат від поточних операцій, що не пов'язані з основною діяльністю підприємства; позови, розмір яких складає більше 10 % вартості активів; наявність податкових пільг; необхідні для здійснення діяльності патенти, ліцензії, торгові марки.

Інформація про основні засоби емітента повинна бути відображена за залишковою вартістю (рядок 1010 ф. № 1 “Баланс”). Потрібно розкривати інформацію про основні засоби як виробничого, так і невиробничого призначення, які, в свою чергу, поділяються на власні та орендовані.

У таблиці “Інформація про зобов'язання емітента” загальна сума зобов'язань повинна відображатися у складі довгострокових та поточних зобов'язань ф. № 1 “Баланс” (рядки 1515 та 1690). Відповідність даних про зобов'язання емітента та даних ф. № 1 “Баланс”.

При формуванні звіту в електронному вигляді програмне забезпечення розраховує контрольну суму, яка підтверджує відповідність паперової та електронної форми звіту. Контрольна сума звіту на титульному аркуші повинна збігатися з контрольною сумою звіту на супровідному листі.

Вправи для розв'язання

Задача 1.

Необхідно заповнити звітність до Пенсійного фонду України. Дані для виконання:

Відомості про нараховану заробітну плату за квітень 2016 р. ТОВ «Ельза»

Прізвище, ім'я, по-батькові	ФОП грн.	ФОП для нарахування внесків до Пенсійного фонду, грн.	Нараховано заробітну плату, в т.ч.			
			Основна заробітна плата	Премія	Сума допомоги з тимчасової втрати працездатності	
					Всього	в т.ч. за перші п'ять днів
1	2	3	4	5	6	7
Іванов І.В.	4120,00	?	4120,0	-	-	-
Коваль К.О.	4640,00	?	3000,0	1400	240,00	120,00
Яков Я.В.	3985,00	?	3765,0	220,	-	-
Разом	?	?	?	?	?	?

Прізвище, ім'я, по-батькові	Сума внесків до Пенсійного Фонду			
	Утримано		Нараховано	
	1%	2%	4%	22%
1	8	9	10	11
Іванов І.В.	?	?	?	?
Коваль К.О.	?	?	?	?
Яков Я.В.	?	?	?	?
Разом	?	?	?	?

Яков Я.В. - інвалід 3-ї групи (трудове каліцтво).

У квітні виплачено 70% заробітної плати за квітень. У день виплати заробітної плати до Пенсійного фонду перераховано внески пропорційно до суми виплаченої заробітної плати.

Задача 2.

Необхідно заповнити звіт до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Дані для виконання:

Підприємство ТОВ «Сокол» (реєстраційний код - 31137587), яке розташоване в місті Житомирі, вулиця Київська 87, телефон 253467 має у

своєму штаті середню кількість працюючих 4 особи (в тому числі 2 жінки). Код банку - 411262, поточний рахунок - 46112116600118 в ПАТ «Державний банк «Ощадбанк».

На початок року заборгованість із виплати заробітної плати 6000 грн., заборгованість перед Пенсійним фондом - 1092 грн.

Нарахування заробітної плати працівникам ТзОВ «Сокол» за I-й квартал

№ з/п	П.І.Б	Нарахована заробітна плата, грн.					
		Січень		Лютий		Березень	
		Посадовий оклад	Лікарняні	Посадовий оклад	Лікарняні	Посадовий оклад	Лікарняні
1	Бондар Б.Р. (пенсіонер)	3200	750	3150	-	4000	700
2	Вакулович В.Ч. (учасник бойових дій)	3700	-	3600	1000	3800	630
3	Гордійчук Г'.К.	3360	-	3380	520	3420	-
4	Дубчак Д.К.	3900	960	3880	820	3700	400

За звітний квартал підприємство перераховувало внески до Пенсійного фонду при отриманні заробітної плати за другу половину місяця. Тобто у лютому внески сплачувались за січень, у березні - за лютий. Крім того у другій половині березня до Пенсійного фонду сплачено внески пропорційно до виплаченого авансу (60 % заробітної плати за березень). Заборгованість на початок року погашено у лютому. До Пенсійного фонду внески перераховувалися наступними платіжними дорученнями:

- № 10 від 05.02. ц.р.;
- № 46 від 05.03. ц.р.;
- № 57 від 25.03. ц.р.

На кінець березня невикраченою залишилася заробітна плата за березень - 40 %.

Задача 3.

Необхідно заповнити звіт до Фонду соціального страхування на випадок безробіття. Дані для виконання:

Підприємство ТОВ «Конкор» (реєстраційний код - 111316222), яке розташоване в місті Житомирі, вулиця Київська 90, телефон 253434 має у своєму штаті середню кількість працюючих 3 особи (в тому числі 2 жінки), код галузі ЗКГНГ - 25292, номер реєстрації платника страхових внесків - 34789123324. Код банку - 411262, поточний рахунок - 46112116600118 в АКБ "Аваль". Керівник Аносов А.В., головний бухгалтер - Вакула В.А.

На початок року заборгованість за внеском складає 620 грн.

Нарахування заробітної плати працівникам ТОВ «Конкор» за І-й квартал

№	П.І.Б	Нарахована заробітна плата, грн.		
		Січень	Лютий	Березень
1	Аносов А.В.	2200	2800	3000
2	Богатенко Б.О.	3400	3700	3500
3	Вакула В.А.	3600	3380	3600

Внески та заробітна плата сплачувались щомісяця вчасно.

Література: [1], [2], [3], [4].

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Кучеренко Т.Є., Уланчук В.С., Шайко О.Г. Звітність підприємств: Підручник / За ред. В.С. Уланчука. – К.: Знання, 2008. – 492 с.
2. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: Підручник. - 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 612 с.
3. Звітність підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». За ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця та Н.А. Остапюк. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 428 с.
4. Звітність підприємств. Навчальний посібник / За ред. проф.. Вериги Ю.А. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 656 с.
5. Бухгалтерський облік і фінансова звітність: Навчально-практичний посібник / За ред. С. Ф. Голова. — Дніпропетровськ, ТОВ «Баланс-клуб», 2000. — 768 с.

Допоміжна

6. Фінансова звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Практичний посібник. — К.: Лібра, 1999.—336с.
7. Горецкая Н. Г. Новая финансовая отчетность. — К.: Техніка, 1999.—136с.
8. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за Міжнародними стандартами. — К.: Екаутінг, 2000. — 384 с.
9. Винсент Дж. Лав. Как понимать и использовать финансовую отчетность (пер. с англ. с дополнениями). —М.: 1996. — 352 с.
10. Ткач В. Й. Международная система учета и отчетности. — М.: Финансы и статистика, 1992.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення практичних занять з дисципліни «Звітність підприємств.
Додаткові розділи» (для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
галузі знань 07 «Управління і адміністрування» заочної форми навчання)

Укладач: Цветнова Оксана Володимирівна

Індустріальний інститут ДВНЗ «Донецький національний технічний
університет»

85300, м. Покровськ, пл. Шибанкова, 2.
